

Je kunt het niet zien, maar toch is het bijna overal. Rara wat is dat? Geluid natuurlijk! Geluid kan je vrolijk of verdrietig maken. Het kan je laten schrikken. Het kan je geruuststellen. Maar wat is het nou eigenlijk precies?

Ik hoor ik hoor wat jij niet hoort...

Geluid is bewegende lucht. Je kunt het vergelijken met golven in de zee. Bij snelle golfjes hoor je een hoog geluid. Als de lucht langzaam trilt, krijg je een laag geluid. Sommige geluiden zijn zo laag dat wij ze niet kunnen horen. Walvissen en olifanten wel. Lage geluiden kunnen enorme afstanden afleggen. Daardoor kunnen olifanten en walvissen met elkaar praten terwijl ze kilometers van elkaar verwijderd zijn.

Alleen voor kinderen

Wist je dat er een geluid bestaat dat jij wel kunt horen, maar je ouders niet? Met een deftig woord noem je die toon ultrasoon. Maar zijn bijnaam is de mosquito. Dat betekent mug. Een ultrasonische toon is superhoog. Sommige mobieltjes hebben een mosquito-ringtone. Handig als je stiekem gebeld wilt worden in de klas. Jij hoort hem meteen, maar de meester merkt niks.

De mosquito wordt ook gebruikt om jonge mensen weg te pesten. Op plekken waar veel hangjongeren bij elkaar komen, zet de politie soms een apparaatje neer dat 's avonds laat ultrasoon geluid maakt. Een bejaarde kan daar rustig op een bankje gaan zitten, maar mensen onder de 25 jaar lopen liever een blokje om.

Kaboem!

Wie zou er winnen als geluid en licht een hardloperwedstrijdje zouden doen? Licht natuurlijk. Ga maar na: als het onweert, zie je eerst de flits. Pas daarna komt de knal. Toch gaat geluid behoorlijk snel. In één seconde is het al 340 meter verder. Als een straaljager sneller vliegt dan 1200 kilometer per uur, haalt-ie het geluid in. Dat levert een enorme knal op. Een paar jaar geleden gebeurde dat per ongeluk vlak boven Almere. De dreun was zo hard, dat de ruiten van sommige huizen kapot sprongen.

Decibel

Geluid meet je in decibel (dB). Een blad dat van de boom valt, veroorzaakt hooguit tien dB. Een drukke klas produceert ongeveer 65 dB. Maar als iedereen gaat joelen en gillen, wordt dat al snel 90 dB. Een vliegtuig levert zo'n 120 dB op. Een rockconcert ook. En hoe mooi geluid ook kan zijn, soms is het gewoon teveel voor je oren. Als je lang achter elkaar geluid van meer dan 80 dB hoort, kunnen je oren kapotgaan. Dan moet je oordopjes gebruiken.

Herrie vangen

Ben je nieuwsgierig geworden? Ga dan naar www.geluidstuin.nl. Daar kun je nog veel meer leren over allerlei mooie en wonderlijke geluiden. De lelijke en harde geluiden kun je vangen in een netje. Wil jij weten hoe goed jouw oren eigenlijk werken? Test het dan zelf op www.kinderhoortest.nl.

